

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **B.T.**,
oskarżonego z art. 200a § 2 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 13 listopada 2024 r.
skargi obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku
z dnia 20 czerwca 2024 r., sygn. akt V Ka 876/24,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku
z dnia 26 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 760/23,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć oskarżonego.**

UZASADNIENIE

B.T. został oskarżony o to, że o to, że:

1. w dniu 21 lipca 2019 r. w nieustalonym dotychczas miejscu za pośrednictwem komunikatora G. nr [...] złożył małoletniemu poniżej lat 15 – X.Y. propozycję obcowania płciowego i zmierzał do jej realizacji, czym działał na jego szkodę,

tj. o przestępstwo z art. 200a § 2 kk

2. w dniu 11 maja 2022 roku w G. woj. [...] posiadał zapisane na dysku przenośnym marki V.nr [...] treści pornograficzne z udziałem małoletnich w postaci 5 zdjęć,

tj. o przestępstwo z art. 202 § 4a kk

Wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 26 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 760/23, oskarżonego uniewinniono od popełnienia pierwszego z zarzucanych mu występków, zaś skazano za drugie przestępstwo, za które – na podstawie art. 202 § 4a k.k., stosując art. 4 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 37a k.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu – wymierzono mu karę roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Od tego wyroku apelację wnieśli obrońcy oskarżonego w zakresie drugiego z zarzucanych czynów oraz prokurator na niekorzyść w zakresie pierwszego z zarzucanych występków oraz w zakresie rozstrzygnięcia o karze za drugie z zarzucanych przestępstw

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 20 czerwca 2024 r., sygn. akt V Ka 876/24, uchylił zaskarżony wyrok w zakresie rozstrzygnięcia uniewinniającego za pierwszy z zarzucanych występków oraz powiazanie z nim orzeczenie o kosztach postępowania i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W zakresie skazania za drugie przestępstwo orzekł środek karny z art. 41 § 1a k.k., na okres 3 lat. W pozostałej części utrzymał wyrok Sądu *a quo* w mocy.

Wyrok Sądu odwoławczego w części zawierającej rozstrzygnięcie kasatoryjne co do pierwszego z zarzucanych oskarżonemu czynów został zaskarżony skargą obrońcy oskarżonego, który podniósł zarzuty naruszenia:

1. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 ust. 1 EKPCz poprzez wydanie zaskarżonego wyroku przez nienależycie obsadzony Sąd tj. istnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej polegającej na tym, że w składzie Sądu Okręgowego, który rozpoznawał apelację od wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z

dnia 26 stycznia 2024 roku, sygn. akt II K 760/23, brała udział sędzia X.Y. powołana na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Gdańsku postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2020 roku na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działającej w składzie określonym przez ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), skierowanego na mocy uchwały z dnia [...] 2020 roku Nr [...], w sytuacji gdy procedura powołania sędziego na pełnione stanowisko, w której uzyskanie przez sędziego votum zależy od pozytywnej opinii organu niezapewniającego minimalnych standardów konstytucyjnych, konwencyjnych oraz unijnych w zakresie niezależności i bezstronności względem władzy politycznej, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ukształtowanym na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., z uwagi na niespełnienie w procesie powołania na urząd sędziego instytucjonalnych minimalnych gwarancji bezstronności i niezależności, przesądza o braku możliwości zewnętrznego postrzegania sądu z udziałem tak powołanego sędziego jako niezależnego, bezstronnego i niezawisłego sądu ustanowionego ustawą sprawującego wymiar sprawiedliwości w demokracji konstytucyjnej w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, wykluczając tym samym wykonywanie przez powołanego w tak ukształtowanej procedurze sędziego czynności orzeczniczych, co w przedmiotowej sprawie prowadzi do wniosku, że Sąd był nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.;

2. art. 437 § 1 i 2 k.p.k. poprzez uchylenie przez Sąd Okręgowy w Gdańsku wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku, II Wydział Karny z dnia 26 stycznia 2024 roku w sprawie II K 760/23 dot. B.T. w części uniewinniającej i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu przy jednoczesnym zobowiązaniu Sądu Rejonowego do przeprowadzenia od nowa postępowania dowodowego „w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia kwestii trafności (lub nietrafności) postawionego oskarżonemu zarzutu”, podczas gdy Sąd Okręgowy powinien w pierwszej kolejności sam uzupełnić postępowanie dowodowe, skoro dostrzega taką potrzebę, w „niezbędnym zakresie”, a dopiero wtedy wydać wyrok co do *meritum* sprawy, dokonując oceny

całości materiału dowodowego, gdyż zasadą jest uzupełnienie postępowania dowodowego przed Sądem II instancji, o ile nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor skargi wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na skargę, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu należy przypomnieć, że zgodnie z powoływaną przez skarżącego uchwałą składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (*BSA I-4110-1/2020, OSNK 2020/2/7*), w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych przyjęto, że: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), **jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności** (podkr. – SN) w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”.

Nie może być tu zatem mowy o jakimkolwiek automatyzmie, lecz wymagana jest wnikliwa analiza osoby sędziego w kontekście postępowania nominacyjnego oraz jego postawy w toku postępowania. Jak bowiem wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2022 r., I KZP 13/21 (*LEX nr 3322328*): „nie jest

wykluczone, że mimo powstania zasadniczych wątpliwości co do tego, czy dochowany zostaje standard niezawisłości i bezstronności danego sędziego uczestniczącego w składzie sądu ze względu na objęcie przez niego urzędu w postępowaniu konkursowym przeprowadzonym w sposób ustalony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, w konkretnych okolicznościach wątpliwości te nie zostaną potwierdzone, co będzie równoznaczne z koniecznością przyjęcia, że skład sądu z jego udziałem spełnia minimalne wymagania dla zachowania niezawisłości i bezstronności. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w których dana osoba spełniałaby obowiązujące kryteria wskazania na urząd sędziego także w poprawnie ukształtowanej procedurze postępowania przed KRS. Dotyczyć to może także osób, które miały pozytywne opinie wynikające z rzetelnej oceny, w tym w szczególności z bezstronnych wizytacji. Inną okolicznością świadczącą o dbałości sędziego o zachowanie zasad bezstronności i niezawisłości jest podjęcie starań o wyjaśnienie dotyczących go wątpliwości przed przystąpieniem do rozpoznania sprawy, np. przez sygnalizację z art. 41 k.p.k.

Warto w związku z tym zaznaczyć, że w orzecznictwie akcentuje się, iż „ocenając zasadność wątpliwości co do bezstronności sędziego (art. 41 § 1 k.p.k.), należy wziąć pod uwagę wszelkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jego zachowanie. Okoliczności te zaś powinny być oceniane przez pryzmat tego, czy z punktu widzenia przeciętnego obywatela zostały spełnione obiektywne warunki postrzegania sędziego jako bezstronnego i niezawisłego, zaś sąd z udziałem tego sędziego, jako sąd niezależny. Przy dokonywaniu tej oceny nie bez znaczenia jest stosunek sędziego do wprowadzanych zmian w sądownictwie, publicznie wyrażany zarówno w procedurze konkursowej na stanowisko sędziego, jak i później, zwłaszcza w zakresie akceptacji niekonstytucyjnych działań organów władzy wykonawczej wobec sądów czy akceptacji utraty przez Krajową Radę Sądownictwa przymiotu niezależności” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2021 r., II KK 426/21, OSNK 2022/2/6, LEX nr 3306166). Warto zauważyć, że w jednej z nowszych uchwał SN, potwierdzono powyższe zapatrywanie prawne uznając: „brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą

Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (*uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22*).

Tymczasem w toku postępowania odwoławczego ani oskarżony, ani jego obrońcy – pomimo obecności na rozprawie apelacyjnej (k. 338), nie kwestionowali prawidłowości składu orzekającego Sądu drugiej instancji, ani nie podejmowali inicjatywy mającej na celu wyłączenie SSO X.Y. Taka postawa strony postępowania stanowi istotną okoliczność, wskazującą na to, że pomimo wadliwości w procedurze nominacyjnej danego sędziego, jego udział w składzie orzekającym nie narusza standardów prawa do sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności czy art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a podnoszony zarzut wskazuje na instrumentalne traktowanie powyższej problematyki w realiach procesowych rozpoznawanej sprawy.

Jeśli chodzi o drugi zarzut, to lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd drugiej instancji dokonał szczegółowej i krytycznej weryfikacji zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, wskazując przyczyny, dla których uznał za błędne stanowisko Sądu I instancji, w którym Sąd ten, powołując się na zasadę wyrażoną w art. 5 § 2 k.p.k., uniewinnił oskarżonego od popełnienia pierwszego z zarzucanych przestępstw. Wskazał, że wprawdzie z komunikatora „G.”, z którego złożono małoletniemu propozycję obcowania płciowego korzystał nie tylko oskarżony, ale również jego żona, jednak z treści rozmowy za pośrednictwem tego komunikatora z pokrzywdzonym wyprowadził wniosek, że rozmówcą X.Y. był mężczyzna, a zatem był nim oskarżony (s. 12-13 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Stwierdzone uchybienie Sądu *meriti* doprowadziły Sąd odwoławczy do przekonania, że w sprawie zachodzą podstawy do skazania, co wobec treści wyroku Sądu pierwszej instancji, aktualizowało na etapie postępowania apelacyjnego przesłankę określoną w art. 454 § 1 k.p.k. Sąd *ad quem* nie uzupełnił ani – wbrew temu, co wskazuje obrońca oskarżonego – nie musiał uzupełniać postępowania dowodowego, albowiem wadliwość Sądu *a quo* polegała na

wadliwym rozumowaniu, nie zaś na brakach lub innej wadliwości postępowania dowodowego. W sprawie nie doszło zatem do obrazy art. 437 § 2 k.p.k.

Z tych względów, nie stwierdzając okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, obciążając oskarżonego kosztami postępowania skargowego.

WB.

[a.ł.]